

2.1 | Szín és forma mint marketingeszköz

2.4

Tárgyszavak: különleges színezékek; gyártók; színhatás; mesterkeverék; díszítő fólia.

A gyártóknak szembesülni kell azzal az egyre erőteljesebb fogyasztói igényrel, hogy termékeik megjelenése egyedi legyen. Ennek leghatásosabb módja a forma- és a színválaszték bővítése. A színek és a színhatások olyan értéknövelő eszközök, amelyekkel a gazdag árukínálat ellenére is biztosítható a karakterisztikus megjelenés és a figyelemfelkeltés.

Két alapanyaggyártó cég, a Dow és a GE Plastics idejében felismerte és felgyorsította az ilyen célú fejlesztéseket.

A Dow cég *Effections* nevű keverékével nyolcféle színhatás érhető el. A színezés megújítását nem a meglévő színezékek alkalmazása felől közelítették meg, hanem olyan új összetételt dolgoztak ki, amely később a vevő kívánására módosítható. Gyakori probléma ugyanis, hogy a tervezők által elképzelt forma színe, színhatása a gyártási folyamatban megváltozik, pl. folyási vonalak képződnek, vagy romlanak a fizikai tulajdonságok, mert a színezék és az alapanyag összeférhetősége gyenge.

Az *Effections* lényegében egy alapkeverék, amellyel különféle színhatások érhetőek el, pl. fémes, fluoreszkáló, színjátzó, pasztell árnyalatok. A Dow Plastics Promatch Self Colouring részlegtől az előszínezett alapkeverék koncentrátumként és felhasználásra kész összetételben is beszerezhető.

A koncentrátumból és alapanyagból előállított keverék alkalmazása a műanyag-feldolgozó gépben nagymértékben csökkenti a gyártási költséget és javítja a teljesítményt. A Promatch cég a megrendelés leadásától számított 2-3 héten belül szállítja a kért színezéket, de sürgős esetben 48 órán belül is tudnak mintát küldeni.

A GE Plastics 21-féle színhatású mesterkeveréke *Visualfx* néven kerül forgalomba. A színezett polimer alkalmazásával kiküszöbölhető a kompaundálás és a színezés művelete. A gyártó és terméktervező szoros együttműködése lehetővé teszi a legkifinomultabb vásárlói igények kielégítését, és a terméktervezés időigénye rugalmas alkalmazkodással csökkenthető.

Az elektronikai cikkek megjelenése és szép külleme önmagában is értéket képvisel, ezért minden eszközzel segíteni kell a terméktervezők versenyfutását az idővel. A *Visualfx* színhatását a legkorszerűbb számítógépes programok segítségével háromdimenziós görbéken és diagramokon lehet tanulmányozni.

A GE Plastics már többéves tapasztalattal rendelkezik a szerszámban díszítés területén, és elsőként szabadalmaztatta a Visualfx gyantából készült fólia gyártástechnológiáját. Lexan polikarbonátból háromféle fóliát állítanak elő: a 76,2–254 µm vastag *Are* fólia fémes hatású, az *Intrigue* színjátészó, míg az *Illuminate*, *Diamond* és *Lustre* fólia gyöngyházfényű. A fóliákból különleges színhatású és megjelenésű termékek tervezhetők. A kész fólia nem csíkos, homogén, egységes megjelenésű, a színskála a mély feketétől a szivárvány minden színéig terjed.

A Siemens cég elsőként alkalmazta a Visualfx színezett gyantát mobil telefonkészülékeihez, sőt ma már több színhatást kombinálnak, amivel előnyös változást értek el mintegy 50%-os költségcsökkentés mellett.

Az *Atofina* cég *Atoglas* leányvállalata gránithatású burkolóanyagot állított elő. Az akrilgyantából készült burkolatokat elsősorban fürdőszoba-berendezésekhez, úszómedence-lépcsőhöz és reklámállványokhoz ajánlják. A fényes és matt kivitelű elemek készülhetnek sima felülettel, ha fröccsöntést alkalmaznak, és érdes felülettel, ha extrudálják, ill. koextrudálják az alapanyagot. Az érdes felület kiváló csúszásgátló tulajdonsága révén kifejezetten zuhanytálcákhoz ajánlott. Az *Oroglas* akrilgyantából készülő termékek időjárás-állósága kitűnő, és erős napfény hatására sem „sárgulnak”.

A német *Frisetta* cég elsőként dolgozott ki fémes színhatású PA alkatrészeket. A PA 66 (*Frianyl A*) és PA 6 (*Frianyl B*) keverékekből előállított alkatrészek bevonási technológiáját az esseni székhelyű APVV céggel kötött megállapodás keretében dolgozták ki. Az ötlet az autóiparból származik, amely azzal a kéréssel fordult a Frisetta céghez, hogy bővíteni szeretnék választékukat fémhatású ABS alkatrészekkel.

A PA-t „galvanizálás” előtt rézzel vonják be. A technológiát már sikeresen alkalmazták mintegy 40 üvegszál-erősítésű alkatrész előállításánál, de ma még csak egyetlen német üzemben végzik a bevonást. Autóalkatrészekon kívül más termékek, pl. fürdőszoba- és egészségügyi felszerelések bevonása is szerepel terveik között.

A *Diamond Printed Products* cég olyan digitális transzfer nyomtató eljárást dolgozott ki, amely ABS, PC, PVC, PS, PAN, akrilát és PP termékek meleg fóliás nyomtatására alkalmas. A számítógéppel megtervezett kép kívánt sebességgel színesben közvetlenül a kiválasztott felületre nyomtatható, képfelbontás 600 dpi.

(Haidekker Borbála)

Sall, K.: Sense of style. = European Plastics News, 29. k. 12. sz. 2002. p. 31.

Good call. = European Plastics News, 29. k. 12. sz. 2002. p. 31.

Design is set in stone. = European Plastics News, 29. k. 12. sz. 2002. p. 34.

Two sources for metal-effect PA. = European Plastics News, 29. k. 12. sz. 2002. p. 34.

Digital transfer film printing. = European Plastics News, 29. k. 12. sz. 2002. p. 32.

Röviden...

Élelmiszeripari csomagolásra alkalmas új kopoliamidok

A polikarbonátok és epoxigyanták kiindulási vegyülete a biszfenol-A, amelyről néhány éve felmerült az a gyanú, hogy megzavarhatja az emberi szervezet hormonháztartását. Biszfenol-A-t tartalmazhatnak a műanyag csomagolóeszközök, a konzervdobozok belső bevonata, bizonyos fogászati segédanyagok és a csecsemők részére készített cumisüvegek is.

A svájci poliamidgyártó EMS-Grivory cég nemrég két új kopoliamidot fejlesztett ki. A Grilamid TR90 és Grilamid TR50 átlátszó, vegyszerálló, emellett kiváló ejtési szilárdság jellemzi. Japánban cumisüveget állítanak elő a TR90 típusból. A fiziológiai ártalmatlanság mellett az alapanyag természetes semleges színe, nagy ütőszilárdsága, sterilizálhatósága és tisztítószerekkel szembeni ellenállása keltette fel a szakemberek érdeklődését.

A TR55 nagyobb merevsége ellenére is megfelelt a szigorú ejtési vizsgálatoknak. Az amerikai Élelmiszer- és Gyógyszerellenőrzési Hivatal (FDA) Nylon 12 T néven felvette az élelmiszerekkel közvetlenül érintkezésbe kerülő műanyagok listájára, és az élelmiszerek mellett max. 8% alkoholtartalmú italok csomagolására is alkalmasnak nyilvánította.

(Kunststoffe, 92. k. 9. sz. 2002. p. 58.)

Nedvszívó adalék habtálcákhoz

PolyOne cég új abszorbenskoncentrátumokat fejlesztett ki polisztirolhabból készített tálcák gyártásához. Az abszorbenst tartalmazó tálca felszívja a nyers húsból kiszivárgó levet. A háromrétegű tálca porózus belső és sima felületű külső rétegből áll; közöttük helyezkedik el az abszorbenstartalmú harmadik réteg. A tálca révén egyszerűbbé válik a hús csomagolása; nincs szükség külön nedvszívó alátét behelyezésére. A tálca egynemű, kizárólag polisztirolból készül, ezért újrahasznosítása nem okoz gondot.

(European Plastics News, 29. k. 11. sz. 2002. dec. p. 41.)

Elektronikai cikkek gyártására alkalmas PBT/PET keverék

A Schulman cég Schuladur PCR elnevezésű üvegszál-erősítésű PBT/PET keveréke műszaki cikkek alapanyaga. A keverék olyan adalékkombinációt tartalmaz, amely megakadályozza a két komponens közötti reakciót. A polimerkeveréknek a tiszta PBT kompaundokhoz képest jobbak a mechanikai és termikus jellemzői, kisebb a zsugorodása. A keverék 35% PET-t tartalmaz. A 30% üvegszál-tartalmú erősítésű típusból motorháztető állítható elő, és már több autógyártó cég alkalmazza.

A PolyOne cég Bergadur márkanévű PBT/PET keverékének jók a folyási tulajdonságai, és a hőstabilitása. Kiseb mértékű zsugorodás mellett a tiszta PBT-hez képest jobb minőségű és fényesebb felületű termékek előállítására alkalmas. Javasolt alkalmazási területek: elektromos és elektronikus berendezések, ezek burkolata és autóiipari felhasználás.

(European Plastics News, 29. k. 11. sz. 2002. dec. p. 34.)

Formatervezett villanyborotva

Az e-comeleon és a Philips cég 12 hónapos szerződést kötött a Coolskin villanyborotva formatervezésére, megjelenésének megújítására. A célcsoport az a fiatal korosztály, amelyik először találkozik a borotvával.

Az e-comeleon cég korábban hasonló kapcsolatot épített ki néhány mobiltelefon gyártó céggel (Nokia, Motorola, Siemens). A telefonok fedőlapja cserélhető. A számítógép kiegészítő eszközei közül az egérre hasonló megoldást dolgoztak ki. A tervezésnél messzemenően figyelembe veszik a műanyagtermékek adottságait, és karcálló, kopásálló, jól tapadó burkolólapot alkalmaznak.

(European Plastics News, 29. k. 11. sz. 2002. dec. p. 32.)

EGYÉB IRODALOM

Jeffries, E.: HDPE aims for peak in 2004. (2004-ben várják a PE-HD iránti igények tetőzését.) = European Plastics News, 29. k. 5. sz. 2002. p. 39.

Platt, D.: LD holds as linear low powers ahead. (Világszerte nő a PE-LD és a PE-LLD iránti kereslet.) = European Plastics News, 29. k. 7. sz. 2002. p. 37.